

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K výkladu pojmu jakékoliv plnění společnosti podle ustanovení § 66 odst. 3 věty první obchodního zákoníku

V tomto článku bych čtenáře ráda seznámila s rozsudkem Nejvyššího soudu ČR spis. zn. 29 Cdo 2126/2009 ze dne 16. 6. 2010, který se zabývá výkladem první věty ustanovení § 66 odst. 3 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ObchZ“). Citované ustanovení zní následovně: „Jakékoliv plnění společnosti ve prospěch osoby, jež je orgánem společnosti nebo jeho členem, na které neplyne právo z právního předpisu nebo vnitřního předpisu, lze poskytnout pouze se souhlasem valné hromady, nebo je-li přiznáno ve smlouvě o výkonu funkce.“

V komentovaném případě se jednalo o situaci, kdy se akciová společnost domáhala vydání bezdůvodného obohacení proti bývalému členu své dozorčí rady, který byl současně advokátem. Ten v době, kdy byl členem dozorčí rady společnosti, uzavřel se společností smlouvu, na základě které se zavázal poskytovat společnosti právní služby při vymáhání pohledávky společnosti za jejím dlužníkem. Na základě uzavřené smlouvy označené jako smlouva o provizi byla členovi dozorčí rady vyplacena odměna, která však nebyla schválena valnou hromadou společnosti, ani nebyla přiznána ve smlouvě o výkonu funkce, přičemž se současně nejednalo ani o plnění, na které by plynulo právo z právního předpisu nebo z vnitřního předpisu.

Soud I. stupně žalobu společnosti zamítl, zamítavý rozsudek pak potvrdil i odvolací soud. Společnost podala dovolání, ve kterém jako otázku zásadního právního významu vznesla otázku, zda poskytnutí plnění členovi dozorčí rady ze strany společnosti za činnost, která přímo nespadá do okruhu působnosti (člena) dozorčí rady, jde li současně o plnění, na které neplyne právo z právního předpisu, podléhá schválení valnou hromadou společnosti ve smyslu ustanovení § 66 odst. 3 ObchZ. Společnost namítala, že tuto právní otázku posoudily soudy nižších stupňů v rozporu s hmotným právem.

Dovolací soud ve výše citovaném rozsudku dospěl k závěru, že ustanovení § 66 odst. 3 věty první ObchZ je třeba vykládat tak, že souhlasu valné hromady společnosti podléhá pouze plnění poskytované členu orgánu společnosti v souvislosti s výkonem jeho funkce. Jelikož však poskytování právních služeb při vymáhání pohledávky za dlužníkem společnosti nespadá do působnosti člena dozorčí rady společnosti, uzavřel dovolací soud, že poskytnutí odměny podle uzavřené smlouvy o provizi nepodléhalo souhlasu valné hromady společnosti podle ustanovení § 66 odst. 3 věty první ObchZ.

Dovolací soud konstatoval, že *„přestože by prostý gramatický výklad mohl vést k dovolatelkou předestíranému závěru, podle něhož schválení valnou hromadou podléhá jakékoliv plnění poskytované společností členu jejího orgánu bez ohledu na to, zda jde o plnění související s výkonem funkce člena orgánu, systematický, teleologický i historický výklad vedou k závěru opačnému.“* Poukázal na druhou větu ustanovení § 66 odst. 3 ObchZ, podle kterého společnost plnění

neposkytne, jestliže výkon funkce dotčeným členem orgánu zřejmě přispěl k nepříznivým hospodářským výsledkům společnosti, nebo porušil-li tento člen zaviněně právní povinnosti v souvislosti s výkonem funkce. Podle názoru dovolacího soudu se *„oprávnění společnosti odepřít statutárnímu orgánu plnění zjevně vztahuje – jak plyne z formulace „společnost plnění neposkytne, jestliže výkon funkce ...“ – pouze na plnění, která jsou jednateli poskytována v souvislosti s výkonem jeho funkce. Z uvedených důvodů nelze členu orgánu upírat plnění, na které mu vznikl nárok za činnosti prováděné pro společnost (např. podle platně uzavřené pracovní smlouvy), jež s výkonem funkce nesouvisí (srov. k tomu i rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. dubna 2010, sp. zn. 29 Cdo 2049/2009, dostupný na webových stránkách Nejvyššího soudu ČR).“* Nejvyšší soud zdůraznil, že oprávnění společnosti odepřít plnění se vztahuje právě na ta plnění, jež podle věty první vykládaného ustanovení podléhají souhlasu valné hromady. Z uvedeného je podle přesvědčení dovolacího soudu zřejmé, že slovní spojení „jakékoliv plnění“ zahrnuje pouze plnění, jež jsou členu orgánu společnosti poskytována v souvislosti s výkonem jeho funkce. Dovolací soud akcentoval, že ke stejnému závěru vede i teleologický výklad předmětného ustanovení. *„Účelem ustanovení § 66 odst. 3 ObchZ, jež systematicky doplňuje ustanovení odstavce druhého, totiž není řešit všechny potenciálně vznikající konflikty zájmů ve vztazích mezi osobami vykonávajícími funkci členů orgánů a společnosti (bez ohledu na jejich souvislost s výkonem funkce), ale zabezpečit, aby plnění poskytovaná členům orgánů za výkon funkce nebyla závislá toliko na jejich vůli a odpovídala přínosu, který (z pohledu společníků) pro společnost výkon funkce určitým členem orgánu má.“* V této souvislosti poukázal na to, že pro činnosti nesouvisející s výkonem funkce, při nichž by mohlo docházet ke střetu zájmů mezi společností a členem jejího orgánu, upravuje zákon jiné prostředky ochrany společnosti, např. zákaz konkurence (§ 65 a § 196 ObchZ).

S komentovaným rozsudkem Nejvyššího soudu se neztotožňuji. Soudem zastávaný výklad je podle mého názoru v rozporu se smyslem a účelem předmětného ustanovení, neboť umožňuje obcházení tohoto omezení tím, že si členové orgánů společnosti „odměnu“ vyplatí formálně z jiného titulu nesouvisejícího s výkonem funkce, čímž se plnění vyplácené členům orgánů společnost fakticky vyhne jakékoliv kontrole společnosti. Účelem a smyslem ustanovení § 66 odst. 3 ObchZ je především ochrana společnosti, resp. jejích akcionářů před takovými zásahy managementu společnosti, jež v rozporu s vůlí akcionářů zvýhodňují či obohacují management na úkor (ke škodě) společnosti. Pokud by se tato ochrana měla vztahovat jenom na takové činnosti managementu společnosti, které jsou určité manažerské funkci imanentní, jednalo by se o ochranu zcela nedostatečnou, neboť by jí bylo možné snadno obejít sjednáním plnění za další činnosti, které přesahují rámec působnosti daného orgánu vymezený zákonem, resp. s výkonem funkce přímo nesouvisející. Členové orgánů společnosti by si tak mohli se společností sjednat zajištění širokého spektra dalších činností, jež by pro společnost vykonávali, a to za odměnu nepodléhající žádné kontrole ze strany akcionářů. Dovolacím soudem odkazované jiné prostředky ochrany společnosti (zákaz konkurence) jsou přitom nedostačující, resp. neefektivní.

Závěr dovolacího soudu ztrácí relevanci i vzhledem k možným výkladovým problémům, pokud jde o interpretaci slovního spojení „plnění poskytované členu orgánu společnosti v souvislosti s výkonem jeho funkce“. Člen orgánu společnosti má obecnou povinnost jednat při výkonu své funkce s péčí řádného hospodáře a využívat všech svých odborných znalostí, schopností či dovedností k prospěchu společnosti. Tento závěr ostatně dovodil Nejvyšší soud již dříve v rozsudku spis. zn. 29 Odo 1262/2006 ze dne 30. 7. 2008, ve kterém ve vztahu k odpovědnosti člena představenstva (jenž lze bez dalšího aplikovat i na postavení člena dozorčí rady) konstatoval, že: *„Má-li člen představenstva určité odborné znalosti, schopnosti či dovednosti, lze z požadavku náležité péče dovodit, že je povinen, je při výkonu funkce – v rámci svých možností – využívat.“* V kontextu posuzovaného případu lze tedy argumentovat, že vzhledem ke svému právnímu vzdělání byl člen dozorčí rady povinen poskytovat společnosti právní služby z titulu své funkce a s ní spojené povinnosti náležité péče a loajality vůči společnosti. Přestože se tedy v daném případě stricto sensu o výkon funkce

člena dozorčí rady na základě smlouvy o výkonu funkce nejednalo, lze dospět k závěru, že šlo o činnost, která s výkonem funkce nepřímou souvisela. I pomocí této argumentace lze uzavřít, že v daném případě byla na místě aplikace ustanovení § 66 odst. 3 věty první ObchZ.

Proti komentovanému rozsudku Nejvyššího soudu byla dotčenou společností podána ústavní stížnost s odkazem na porušení práva na spravedlivý proces. Výše uvedený závěr dovolacího soudu k výkladu ustanovení § 66 odst. 3 věty první ObchZ by tedy mohl projít testem ústavní konformity, pokud Ústavní soud shledá podanou ústavní stížnost za přípustnou a opodstatněnou. Nezbývá tedy než vyčkat, zda nás v dané otázce ještě čeká nové rozhodnutí.

JUDr. Michaela Šerá,
advokát

HÁJEK ZRZAVECKÝ advokátní kancelář, s.r.o.

Revoluční 3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 227 629 700

Fax: +420 221 803 384

e-mail: info@hajekzrzavecky.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)

- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)